

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „W kierunku Aktu o jednolitym rynku – W stronę społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności. 50 propozycji na rzecz wspólnej poprawy rynku pracy, przedsiębiorczości i wymiany”

COM(2010) 608 wersja ostateczna

(2011/C 132/08)

Sprawozdawcy: **Benedicte FEDERSPIEL, Martin SIECKER i Ivan VOLEŠ**

Dnia 27 października 2010 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 262 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „W kierunku Aktu o jednolitym rynku – W stronę społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności. 50 propozycji na rzecz wspólnej poprawy rynku pracy, przedsiębiorczości i wymiany”

COM(2010) 608 wersja ostateczna.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 4 marca 2011 r.

Na 470. sesji plenarnej w dniach 15–16 marca 2011 r. (posiedzenie z 15 marca) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął 108 głosami – 12 osób wstrzymało się od głosu – następującą opinię:

1. Uwagi ogólne

1.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą nadania nowego impulsu jednolitemu rynkowi i ożywienia go, lecz stwierdza, że nie uwzględniono w wystarczającym stopniu raportów Montiego, Lamassourea, Gonzáleza, Grecha i Herzoga, a tym samym nie zapewniono, iż jednolity rynek będzie rzeczywiście służył konsumentom i obywatelom, zgodnie z wezwaniem Parlamentu Europejskiego w rezolucji z 10 maja 2010 r.

1.2 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) śledzi z uwagą jednolity rynek z perspektywy społeczeństwa obywatelskiego i utworzył w tym celu w 1994 r. Centrum Monitorowania Jednolitego Rynku (CMJR). W związku z tym Komitet zwraca się do Komisji Europejskiej o uwzględnienie CMJR wśród najważniejszych zainteresowanych stron w związku z takimi inicjatywami jak forum jednolitego rynku.

1.2.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, aby priorytetowo potraktować konsultacje i dialog ze społeczeństwem obywatelskim podczas opracowywania i wdrażania nowych środków. W związku z tym wyraża nadzieję, że jako instytucjonalny przedstawiciel społeczeństwa obywatelskiego zostanie zaangażowany na wczesnym etapie projektowania i opracowywania tych środków, a także na etapie przeprowadzania oceny wpływu, zarówno *ex ante*, jak i *ex post*.

1.3 Zaangażowanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego jest nieodzowne do należytego ukierunkowania środków wymaganych do zaktywizowania jednolitego rynku, ponieważ

organizacje te reprezentują użytkowników tego rynku. Analizowane 50 propozycji to jedynie początek długotrwałego procesu zmierzającego do ożywienia jednolitego rynku. Proces ten nie powinien ustawać, ponieważ jednolity rynek to projekt znajdujący się wciąż na etapie realizacji.

1.4 EKES określił szereg środków, których zabrakło w Akcie o jednolitym rynku i w stosownym czasie złoży propozycje, co przyczyni się także do wzrostu zaufania obywateli. Dotyczyłyby one takich kwestii jak: opłaty z tytułu praw autorskich, przegląd dyrektywy w sprawie praw autorskich, neutralność sieci, ochrona danych, ochrona inwestorów, protokół w sprawie postępu społecznego, statut europejskiej spółki prywatnej, elektroniczne zamówienia publiczne, europejskie agencje ratingowe, równość płci, mikroprzedsiębiorstwa i przedsiębiorstwa rodzinne, środki na rzecz wspierania tworzenia nowych przedsiębiorstw i wzmocnienia przedsiębiorstw istniejących, karty kredytowe i debetowe, płatności elektroniczne, kredyty konsumenckie i nadmierne zadłużenie, przekazy międzybankowe, młodzież, środki mające na celu zakończenie wdrażania euro oraz konsolidację jednolitego obszaru płatności w euro (SEPA) itp.

1.5 W niniejszej opinii EKES nie dokonuje dogłębnej analizy wszystkich propozycji dotyczących Aktu o jednolitym rynku. Niektóre z nich stały się już tematem jego opinii. Zamierza natomiast przedstawić bardziej szczegółowe stanowisko, kiedy pojawią się propozycje Komisji Europejskiej wynikające z komunikatu, w tym także propozycje odnoszące się do inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”. Komitet określił priorytety, co do których zgadzają się najważniejsze środowiska europejskiego społeczeństwa obywatelskiego reprezentowane

w EKES-ie. EKES wyraża ubolewanie, że Komisja nie uwzględniła odpowiednio komentarzy i wniosków sprawozdania z 2010 r. w sprawie: „Obywatelstwo UE: Usuwanie przeszkód w zakresie praw obywatelskich UE”⁽¹⁾. Wspomniane priorytety powinny zapewnić wszystkim zaangażowanym w terenie podmiotom jednolitego rynku możliwość pełnego wykorzystania posiadanego potencjału. EKES podkreśla, iż należy przyjąć podejście całościowe, które będzie wykraczać poza sztuczny podział Aktu o jednolitym rynku na trzy filary. Wobec nieco eklektycznego charakteru przedstawionych propozycji, Komitet proponuje, by ująć je w sposób bardziej spójny, z uwzględnieniem współzależności poszczególnych rozwiązań. Propozycje te uzupełniają się wzajemnie, ponieważ oddziałują na siebie oraz wywierają wpływ na całe społeczeństwo: zarówno na pracowników i konsumentów, jak i na przedsiębiorstwa oraz obywateli. Nie ma określonego jednolitego rynku dla każdej z tych kategorii. Zgodnie z Traktatem o Unii Europejskiej (art. 3 ust. 3) „Unia ustanawia rynek wewnętrzny. Działa na rzecz trwałego rozwoju Europy, którego podstawą jest zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność cen, społeczna gospodarka rynkowa o wysokiej konkurencyjności, zmierzająca do pełnego zatrudnienia i postępu społecznego oraz wysoki poziom ochrony i poprawy jakości środowiska. Wspiera postęp naukowo-techniczny”. Komitet nalega na zagwarantowanie wysokiego poziomu ochrony konsumentów.

1.6 Jeśli chodzi o zdobywanie społecznego poparcia, sprawą ogromnej wagi jest komunikowanie w otwarty sposób o wartości dodanej jednolitego rynku i związanych z nim wyzwaniach. Krótkookresowe cele polityczne, skutkujące często brakiem spójności lub niewyważonymi propozycjami, a także kryzysy finansowo-gospodarcze, polityczne i społeczne, nie przyczyniają się do zwiększenia zaufania obywateli do UE. Należy obowiązkowo uwzględnić rzeczywistą sytuację panującą w terenie oraz realne troski obywateli.

1.7 Komisja Europejska nie może wziąć na siebie całej odpowiedzialności za podnoszenie świadomości w kwestiach dotyczących jednolitego rynku oraz za informowanie społeczeństwa o powszechnie dostępnych instrumentach⁽²⁾. Nieodzowne znaczenie ma tutaj wkład zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, podobnie jak zaangażowanie rządów państw członkowskich, które muszą pamiętać, że jednolity rynek jest integralną częścią naszych krajowych gospodarek. Partie polityczne, media, instytucje oświatowe i wszystkie zainteresowane strony ponoszą historyczną odpowiedzialność: muszą one zadbać o to, by UE zdołała poradzić sobie z wyzwaniami w zglobalizowanym świecie, w oparciu o wartości, którymi jak dotąd charakteryzowały się nasze społeczne gospodarki rynkowe. Świat nie będzie na nas czekać. Fragmentacja Europy, jej protekcjonizm, nacjonalizmy oraz brak wizji nie pozwolą nam konkurować z nowymi mocarstwami światowymi.

1.8 Jednolity rynek jest podstawą integracji europejskiej i jej strategii „Europa 2020”. Zasadnicze znaczenie ma monitorowanie przepisów jednolitego rynku, zarządzanie nimi oraz ich wdrożenie. W tym celu Komisja Europejska powinna ściśle współpracować z państwami członkowskimi poprzez lepsze wykorzystanie tabeli wyników jednolitego rynku.

⁽¹⁾ COM(2010) 603 wersja ostateczna.

⁽²⁾ Takich jak m.in. SOLVIT, EURES, Europejskie Centra Konsumentckie czy Europejska Sieć Przedsiębiorczości.

2. Uwagi szczegółowe

Kolejność przedstawionych poniżej priorytetów jest czysto przypadkowa. W nawiasach podano numery omawianych propozycji Aktu o jednolitym rynku.

2.1 Karta praw podstawowych jako integralny element jednolitego rynku (29)

Komisja pragnie dopilnować, aby uwzględniane były prawa zagwarantowane w Karcie, również prawo do podejmowania działań zbiorowych. Potwierdza ona obowiązki powierzone instytucjom europejskim, a także fakt, iż Karta praw podstawowych nabrała mocy wiążącej. Jak zacytowano powyżej, w art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej wyraźnie stwierdza się, że swobody gospodarcze muszą pozostawać w równowadze z poszanowaniem podstawowych praw socjalnych. Profesor Mario Monti dostrzega ten problem i proponuje, by dokonać ponownego zrównoważenia jednolitego rynku i podstawowych praw związkowych. EKES zaleca Komisji, by w pełni zawarła postanowienia Karty w konstrukcji jednolitego rynku oraz zachęcała te państwa członkowskie, które są z niej wyłączone, aby ją przyjęły.

2.2 Usługi (4 i 43)

Dalszy rozwój jednolitego rynku usług powinien pobudzić pełen potencjał usług, co przyczyni się do zwiększenia wzrostu i zatrudnienia, szerszej oferty rynkowej i większej konkurencji z korzyścią dla konsumentów. Dzięki uproszczeniu przepisów prawnych i zniesieniu barier wejścia na rynek, byłoby to korzystne dla wszystkich usługodawców, zwłaszcza małych i średnich – zarówno dla tych, którzy działają na całym jednolitym rynku, jak dla tych o zasięgu lokalnym. EKES nawołuje do zapewnienia bezpieczeństwa, jakości i przystępnych cen usług dla konsumentów i przedsiębiorstw. Należy także poprawić wdrażanie dyrektywy usługowej, rozwinąć działalność pojedynczych punktów kontaktowych oraz rozszerzyć zakres informacji tłumaczonych na inne języki, a jednocześnie usprawnić współpracę administracyjną między państwami członkowskimi i propagować w społeczeństwie wiedzę na temat możliwości transgranicznego świadczenia usług.

Przyjmuje także z zadowoleniem długo oczekiwaną propozycję dotyczącą zmiany rozporządzenia w sprawie praw pasażerów, z uwagi na niedawne wydarzenia i sprawę rozpatrywaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2.2.1 Detaliczne usługi finansowe (40 i 41)

Jedną z dziedzin, w których występują największe niedociągnięcia w działaniu jednolitego rynku, są detaliczne usługi finansowe. Oprócz kredytów hipotecznych należy także priorytetowo potraktować wiele innych aspektów wskazanych w opiniach EKES-u i komunikatach Komisji.

EKES przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę poprawy dostępu do podstawowych usług bankowych oraz przejrzystości i porównywalności opłat bankowych.

2.3 Usługi świadczone w interesie ogólnym (25)

Do 2011 r. Komisja zobowiązuje się przyjąć komunikat, któremu towarzyszyć będzie pełny pakiet działań na rzecz usług świadczonych w interesie ogólnym. EKES z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę na rzecz oceny usług użyteczności publicznej oraz zmierzającą do usunięcia przeszkód w powszechnym dostępie do tego rodzaju usług i ponownie wnosi o wiążącą dyrektywę ramową⁽³⁾. Celem komunikatu oraz innych środków odnoszących się do usług użyteczności publicznej powinno być wspieranie państw członkowskich w rozwoju i usprawnianiu tych usług zgodnie z Protokołem w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym. Ocena usług użyteczności publicznej powinna obejmować krytyczną, dogłębną analizę wcześniejszych liberalizacji, a jej realizacja powinna przebiegać z udziałem wszystkich najważniejszych zainteresowanych stron. EKES obawia się szczególnie o utrzymanie standardów jakości i poziomu dostępności, w tym możliwości łatwej zmiany dostawcy w celu zwiększenia konkurencji. UE powinna doskonalić zdolność oceny oddziaływania wszystkich inicjatyw na rzecz jednolitego rynku i innych unijnych inicjatyw w zakresie usług użyteczności publicznej, zgodnie z Protokołem w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym.

2.4 Zrównoważony rozwój (10, 11 i 27)

EKES przyjmuje z zadowoleniem ideę przedstawienia planu na rzecz efektywności energetycznej, którego celem będzie zbadanie potencjału istotnych oszczędności energii. Potrzebujemy funkcjonującego jednolitego rynku energii, by zagwarantować konsumentom przystępne ceny oraz zrównoważony charakter i pewność dostaw. W pełni funkcjonujący jednolity rynek energii to korzyść dla konsumentów w postaci szerszej oferty i niższych cen, wymaga jednak konsolidacji wspólnych norm minimalnych. Rozwój tzw. inteligentnych liczników, mający na celu zwrócenie uwagi na sposoby użytkowania energii i związane z nimi koszty, wymaga dalszych działań regulacyjnych, tak aby zapewnić szybką absorpcję nowych technologii i większą efektywność dzięki konkurencji w dziedzinie usług energetycznych. Ponadto EKES pragnąłby poznać wyniki analizy przydatności inicjatywy w sprawie śladu ekologicznego⁽⁴⁾.

2.5 Małe i średnie przedsiębiorstwa oraz inne rodzaje przedsiębiorczości⁽⁵⁾ (12, 13, 14 i 37)

2.5.1 Z punktu widzenia MŚP najważniejszym problemem, zwłaszcza w kontekście kryzysu, jest dostęp do źródeł finansowania. MŚP opierają się głównie na kredytach bankowych,

ponieważ nie mają dostępu do rynków kapitałowych i innych źródeł finansowania. Z tego względu EKES przyjmuje z zadowoleniem propozycję poprawy dostępu MŚP do rynków kapitałowych. Otwarcie jednolitego rynku na fundusze kapitału podwyższonego ryzyka również może zapewnić poprawę finansowania MŚP, zwłaszcza w dziedzinie innowacji i nowych technologii.

2.5.2 Dostęp do finansowania to tylko jeden z aspektów problemu. MŚP i gospodarka społeczna potrzebują także ciągłego, skrupulatnego ograniczania zbędnych obciążeń administracyjnych, które są dla nich nieproporcjonalnym ciężarem ze względu na ich mniejsze rozmiary. W tym kontekście kluczowe znaczenie ma lepsze wdrażanie programu „Small Business Act”, tak aby wreszcie przyniósł on oczekiwane rezultaty, w tym np. statut europejskiej spółki prywatnej. Z tego samego względu, wysoki priorytet należałoby nadać kwestii uproszczenia dyrektyw o rachunkowości w stosunku do MŚP. Przy opracowywaniu rozwiązań niezbędnych do promowania zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska ocena skutków powinna obejmować test oddziaływania na MŚP.

2.5.3 Komitet z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do przyjęcia rozporządzenia w sprawie ustanowienia statutu fundacji europejskiej oraz do przeprowadzenia analizy sytuacji towarzystw ubezpieczeń wzajemnych. Zdaniem EKES-u analiza ta powinna doprowadzić do opracowania statutu europejskiego towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych. Komitet wzywa ponadto Komisję i państwa członkowskie do podjęcia niezbędnych kroków w celu powstania statutu stowarzyszenia europejskiego.

2.6 Konkurencyjność (19, 20 i 21)

Najważniejszym źródłem wzrostu gospodarczego i zatrudnienia jest promowanie przedsiębiorczości. Oznacza to konieczność stosowania zasad inteligentnych regulacji. Integracja rejestrów przedsiębiorstw może być pierwszym krokiem w kierunku poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej i przyczynić się do sprawniejszego funkcjonowania jednolitego rynku. EKES przyjmuje z zadowoleniem także inne środki zmierzające do poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzania jednolitym rynkiem i metod komunikacji. Szybkie wdrożenie dyrektywy w sprawie wspólnej jednolitej podstawy opodatkowania osób prawnych oraz przegląd dyrektyw w sprawie podatku VAT powinny wpłynąć korzystnie na działalność transgraniczną przedsiębiorstw.

2.7 Normalizacja (6)

Normy należą do najważniejszych budulców jednolitego rynku, a EKES popiera środki zmierzające do usprawnienia procesu normalizacji. Jednocześnie Komitet podkreśla znaczenie, jakie ma zwiększanie zaangażowania konsumentów i MŚP, któremu towarzyszy nieustanna i trwała dbałość o pokonywanie podyktowanych kosztami trudności stojących na drodze udziałowi wspomnianych podmiotów w tym procesie. Poszczególne podmioty nie powinny dyktować norm. Normy UE muszą odgrywać o wiele większą rolę w globalnym handlu, dlatego należy je promować w zbliżających się dwustronnych i wielostronnych negocjacjach handlowych.

⁽³⁾ Dz.U. C 221 z 8.9.2005, s. 17.

⁽⁴⁾ Koncepcja śladu ekologicznego opiera się na założeniu, że konsumpcję indywidualną można mierzyć w przeliczeniu na powierzchnię terenu niezbędną do jej wytworzenia. W 2008 r. dostępna była powierzchnia 1,8 ha w przeliczeniu na mieszkańca, zaś konsumpcja absorbowowała 2,2 ha w przeliczeniu na mieszkańca.

⁽⁵⁾ Koncepcja MŚP i ogólne odniesienie do przedsiębiorstw należy rozszerzyć na wszystkie formy dostępu do jednolitego rynku, zarówno gdy chodzi o działalność nastawioną na zysk, jak i o działalność typu *non-profit*. Ma to pozwolić na pełniejsze i zindywidualizowane zrozumienie jednolitego rynku i różnorodności działających na nim podmiotów. Wszelkie środki przyjęte w odniesieniu do MŚP są równie istotne dla wszystkich typów podmiotów gospodarki społecznej, np. gdy chodzi o ograniczenie biurokracji, usunięcie barier i zbędnych obciążeń administracyjnych.

2.8 Jednolity rynek cyfrowy (2, 5 i 22)

2.8.1 Wydaje się, że największą ofiarą fragmentacji jednolitego rynku – cechującej się brakiem harmonizacji zasad, niedostateczną interoperacyjnością systemów informatycznych oraz nierozwiązanymi kwestiami z zakresu praw własności intelektualnej – jest handel elektroniczny. Dlatego też, zdaniem EKES-u, rozwiązanie wspomnianych problemów może przyczynić się szybko do rozszerzenia zakresu działalności przedsiębiorstw, wzbogacenia oferty produktowo-usługowej dla klientów oraz do zwiększenia zadowolenia obywateli z działania jednolitego rynku, bez jakiegokolwiek szkody dla ochrony konsumentów. Z tego względu propozycja dotycząca handlu elektronicznego ma ogromne znaczenie.

2.8.2 Interoperacyjność elektroniczna należy do najważniejszych zagadnień, jeżeli chodzi o ułatwianie wszelkiej działalności na jednolitym rynku. Tworzenie prawdziwego jednolitego rynku cyfrowego musi się opierać na wzajemnym uznawaniu takich rozwiązań, jak np. podpis elektroniczny, elektroniczne świadectwa, uwierzytelnianie elektroniczne czy formularze elektroniczne. Rozszerzenie zakresu systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) przyczyniłoby się do nasilenia współpracy administracyjnej i wymiany danych służących administracji, przedsiębiorstwom i zwykłym obywatelom ⁽⁶⁾.

2.8.3 Konieczne jest udostępnianie praw autorskich i zarządzanie nimi poprzez ułatwienie ogólnoeuropejskiego licencjonowania treści oraz poprzez opracowanie ogólnounijnych zasad prawa własności intelektualnej z uwzględnieniem wszelkich interesów. W tej dziedzinie Akt o jednolitym rynku nie ma wystarczająco proaktywnego charakteru – można by lepiej przysłużyć się interesom konsumentów.

2.9 Ład korporacyjny i udział pracowników (36, 37 i 38)

Komitet przyjmuje z zadowoleniem przedstawioną przez Komisję propozycję zainicjowania konsultacji społecznych w sprawie ładu korporacyjnego oraz jej poparcie dla innowacyjnych projektów społecznych. Komisja musi zwiększyć zaangażowanie UE na rzecz doskonalenia ładu korporacyjnego w celu dalszego zwiększania udziału pracowników i poprawy przejrzystości informacji dostarczanych przez przedsiębiorstwa. Przysługujące pracownikom prawo do informacji, uczestnictwa w konsultacjach i udziału w działaniach przedsiębiorstwa zostało zapisane jako jedno z praw podstawowych uwzględnionych w traktacie w postaci różnych form zaangażowania pracowników: w art. 151 w akapicie pierwszym TFUE mówi się o „dialogu między partnerami społecznymi”, a w art. 153 ust. 1 litera f) stwierdza się, że „Unia wspiera i uzupełnia działania państw członkowskich w następujących dziedzinach: [...] reprezentacji i obrony zbiorowej interesów pracowników i pracodawców, w tym współzarządzania”. Konsultacje społeczne powinny zatem dotyczyć możliwych sposobów zwiększenia przejrzystości informacji dostarczanych przez przedsiębiorstwa, dotyczących kwestii społecznych

i ekologicznych oraz poszanowania praw człowieka. Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej będzie przedmiotem krytycznej oceny EKES-u, w tym także pod kątem możliwości utrzymania dobrowolnego charakteru społecznej odpowiedzialności biznesu, gdy konkretny wniosek o opinię wpłynie do Komitetu.

2.10 Swobodny przepływ pracowników i swobody gospodarcze (30)

Komisja planuje przyjąć wniosek ustawodawczy mający na celu poprawę wdrażania dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników, która ma zawierać wyjaśnienie lub zostać uzupełniona wyjaśnieniem odnoszącym się do korzystania z podstawowych praw socjalnych w kontekście swobód gospodarczych jednolitego rynku. Nie proponuje się zatem zmiany dyrektywy, lecz przyjęcie innego aktu prawnego, mającego poprawić wdrażanie dyrektywy. Należy wyjaśnić sprzeczności dotyczące stosowania dyrektywy oraz odpowiednio określić kompetencje państw członkowskich w zakresie egzekwowania obowiązujących w nich norm pracy i systemów stosunków pracy, w tym kluczową rolę negocjacji zbiorowych we wszelkich formach, w jakich one występują. W wyniku tego wyjaśnienia powinno się okazać, czy potrzebny jest przegląd dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników. Wszystko to nie może odbywać się kosztem reguł konkurencji oraz zasady niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową. Wszelkie zmiany obowiązujących przepisów czy wszelkie nowe akty ustawodawcze powinny być poprzedzone konsultacjami z partnerami społecznymi oraz powinny gwarantować równowagę między wysokimi normami pracy a swobodami gospodarczymi ⁽⁷⁾.

2.11 Ustawodawstwo w zakresie zamówień publicznych (17)

2.11.1 Komisja przedstawi w 2012 r. wnioski ustawodawcze zmierzające do uproszczenia i modernizacji przepisów UE celem uzyskania większej elastyczności w udzielaniu zamówień publicznych oraz celem lepszego wykorzystywania zamówień publicznych do wspierania innych dziedzin polityki. Zamówienia publiczne mogą być narzędziem służącym wspieraniu innowacyjnego i ekologicznego rozwoju gospodarczego w ramach obowiązującego prawodawstwa. Nowe wnioski nie powinny utrudniać udziału oferentów z innych państw członkowskich na podstawie przepisów przyjętych w 2004 r. Nie wolno naruszać zasady równego traktowania.

2.11.2 Inicjatywa Komisji w dziedzinie zamówień publicznych powinna skupiać się w większym stopniu na utrzymującym się braku równowagi w zakresie dostępu do rynków zamówień publicznych w UE i u jej głównych partnerów handlowych. Należy rozważyć zakres, w jakim unijne rynki zamówień publicznych mogą pozostawać trwale otwarte, podczas gdy kraje trzecie utrzymują niejednakowe zasady konkurencji. W tym kontekście, ratyfikowane konwencje MOP i prawa człowieka muszą być przestrzegane przez wszystkie podmioty, zarówno państwa członkowskie, jak i kraje trzecie.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 128 z 18.5.2010, s. 103.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 44 z 11.2.2011, s. 90.

2.11.3 Od zarania projektu jednolitego rynku w połowie lat osiemdziesiątych XX w. przedmiotem dyskusji była kwestia włączenia do zasad tego rynku podstawowej klauzuli społecznej. Żądania te zostały spełnione przy okazji zmiany przepisów odnoszących się do zamówień publicznych w 2004 r. Przegląd dyrektyw dotyczących zamówień publicznych powinien doprowadzić do pełnego wykorzystania obecnych ram, umożliwiając uwzględnianie w zamówieniach publicznych kryteriów społecznych i ekologicznych, pod warunkiem że kryteria te pozostają w zgodzie z podstawowymi zasadami prawa UE ⁽⁸⁾.

2.12 Wymiar zewnętrzny (24)

Zdaniem EKES-u propozycja zapewnienia konkurencyjności przedsiębiorstw europejskich na rynkach globalnych należy do najważniejszych priorytetów, ponieważ nie można odizolować jednolitego rynku od globalnej konkurencji. Należy przyjąć o wiele bardziej zdecydowane stanowisko w negocjacjach z głównymi partnerami handlowymi z myślą o promowaniu zbieżności przepisów i w dążeniu do przyjęcia międzynarodowych norm opartych na standardach UE. Zewnętrzny wymiar jednolitego rynku oraz przestrzeganie zasad sprawiedliwego handlu mają kluczowe znaczenie nie tylko dla konkurencyjności

przedsiębiorstw, lecz także dla obrony naszego modelu społeczno-ekologicznego przed nierówną konkurencją. Nie należy jednak promować konkurencyjności w skali globalnej kosztem podstawowych praw konsumentów i obywateli.

2.13 Dostęp do sprawiedliwości / Powództwa zbiorowe (46)

Dostęp do sprawiedliwości ma kluczowe znaczenie, gdy chodzi o zdobycie zaufania konsumentów do jednolitego rynku. Obecne konsultacje w sprawie pozasądowych metod rozwiązywania sporów (ADR) i roszczeń zbiorowych, do których wzywał Parlament Europejski, a także wzywano w sprawozdaniu opracowanym przez prof. Mario Montiego ⁽⁹⁾, muszą doprowadzić do zgłoszenia przez Komisję wniosków ustawodawczych. Komitet z zadowoleniem przyjmuje nadchodzący wniosek ustawodawczy w sprawie pozasądowych metod rozwiązywania sporów (ADR), przewidziany w programie prac Komisji na rok 2011, i popiera jego szybkie przyjęcie. Nie gwarantuje to jednak, że propozycje zostaną przedstawione w odpowiednim czasie i że zapewnią skuteczne wdrożenie odpowiednio opracowanych i efektywnych mechanizmów, tak aby wyposażyć konsumentów w zbiór odpowiednich narzędzi i uniknąć nieuzasadnionych procesów sądowych.

Bruksela, 15 marca 2011 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

⁽⁸⁾ Zob. motywy nr 1 i 4 dyrektywy 2004/18/WE w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi.

⁽⁹⁾ Sprawozdanie w sprawie tworzenia jednolitego rynku dla konsumentów i obywateli (Louis Grech, poseł do Parlamentu Europejskiego).

ZAŁĄCZNIK

do opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Następująca poprawka, która uzyskała poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, została odrzucona w trakcie debaty:

Punkt 2.3 Zmienić**2.3 Usługi świadczone w interesie ogólnym (25)**

Do 2011 r. Komisja zobowiązuje się przyjąć komunikat, któremu towarzyszyć będzie pełny pakiet działań na rzecz usług świadczonych w interesie ogólnym. EKES z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę na rzecz oceny usług użyteczności publicznej oraz zmierzającą do usunięcia przeszkód w powszechnym dostępie do tego rodzaju usług i ~~ponownie wnosi o wiążącą dyrektywę ramową~~ ⁽¹⁾. ~~Odsyła się tu do protokołu nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym załączonego do traktatów europejskich.~~ Celem komunikatu oraz innych środków odnoszących się do usług użyteczności publicznej powinno być wspieranie państw członkowskich w rozwoju i usprawnianiu tych usług zgodnie z Protokołem w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym. Ocena usług użyteczności publicznej powinna obejmować krytyczną, dogłębną analizę wcześniejszych liberalizacji, a jej realizacja powinna przebiegać z udziałem wszystkich najważniejszych zainteresowanych stron. EKES obawia się szczególnie o utrzymanie standardów jakości i poziomu dostępności, w tym możliwości łatwej zmiany dostawcy w celu zwiększenia konkurencji. UE powinna doskonalić się w zdolności do oceny oddziaływania wszystkich inicjatyw na rzecz jednolitego rynku i innych unijnych inicjatyw w zakresie usług użyteczności publicznej, zgodnie z Protokołem w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym.

Uzasadnienie

Efektywne i rentowne usługi publiczne wysokiej jakości mają zasadnicze znaczenie dla społeczeństwa europejskiego. Podwyższają one jakość naszego życia i przyczyniają się w dużym stopniu do wspierania spójności terytorialnej i społecznej w Europie.

Nowe horyzontalne ramy prawne dla usług świadczonych w interesie ogólnym w formie wiążącej dyrektywy ramowej stały się zbyteczne wraz z wejściem w życie w 2009 r. traktatu lizbońskiego, ponieważ załączono do niego protokół nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym. W związku z tym wzmianka z opinii EKES-u z 2005 r. jest już nieaktualna.

Wynik głosowania

Za:	42
Przeciw:	53
Wstrzymało się:	19

(1) ~~Opinia EKES-u CESE 121/2005. Dz.U. C 221 s. 17, 8.9.2005 (sprawozdawca: Raymond HENCKS, współsprawozdawca: Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER).~~